

en halv Snes Tusinde Kroner mindre end det tilsvarende paa Finansloven for indværende Aar.

Jeg har saaledes gjort Rede for Status og for de enkelte Beløb paa Finanslovsforlaget og finder i øvrigt ikke Anledning til at komme nærmere ind paa Forlaget.

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Finansministeren fremsætter: a. Forslag til Lov om en Haandværks- og Industritælling i Aaret 1897 og b. Forslag til Lov om Forøgelse af Personalet i Andet Revisionsdepartements kjøbenhavnske Toldrevisionkontor.

Finansministeren (Lüttichau): Det ene af de Forslag, jeg dernæst skal have den Ære af fremsætte, er Forslag til Lov om Forøgelse af Personalet i 2det Revisionsdepartements kjøbenhavnske Toldrevisionkontor. Dette lille Lovforslag er snart en gammel Bekendt for det høje Folketing. Det har været fremsat 3 Gange. I Fjor blev der afgivet en Betænkning, men Forslaget naaede ikke videre frem. I det jeg nu fremsætter Forslaget paa ny, skal jeg blot bemærke, at der er stet en lille Forhøjelse af Medhjælpssummen, idet det har vist sig, hvad der for øvrigt er glædeligt, at Toldintraderne ved Kjøbenhavns Toldvæsen bestandig vokser stærkt, hvoraf naturligvis følger, at Regnskabsvæsenet ogsaa vokser betydeligt. Jeg anser det derfor for ønskeligt, at der foruden Summen til de begærede 10 Fuldmægtige ogsaa bliver bevilget en lidt større Sum til Kontorhold. Jeg skal paa det bedste anbefale dette Lovforslag.

Dernæst skal jeg fremsætte Forslag til Lov om en Haandværks- og Industritælling i Aaret 1897. Det vil jo være det høje Ting bekendt, at der allerede paa mange Omraader er indsamlet et betydeligt statistisk Materiale, saaledes paa Landbrugets, Handelens, Skibsfartens, Fiskeriets og Skovbrugets Omraade, medens Haandværks- og Industristatistikken har været og er meget stiftmoderlig behandlet. Det er vist ogsaa almindelig anerkendt, at Haandværks- og Industristatistikken har sin store Betydning i forskellige Retninger. De Spørgsmaal, der hænge sammen med Haandværks- og Industristatistikken, vedrøre mange forskellige Samfunds-spørgsmaal; de stille betydelige Krav til Statsmagten, og staa i Berøring med mange andre beslægtede Erhverv; de angaa

Arbejdsgivere og Arbejdere og berøre mangfoldige tilstedeværende Kollisioner mellem den saakaldte lille Industri eller Haandværket og Storindustrien. Der ligger allerede heri formentlig en Berettigelse til at søge at tilvejebringe paalideligere Tal og paalideligere Oplysninger, end det hidtil har været muligt. Der har da ogsaa været fremsat Begæring om en saadan Virksomhed — den er jo navnlig udgaaet fra det sammensluttede Industri- og Haandværk gennem dets Repræsentation —, og det har ogsaa her i Folketinget været anerkendt, at man bør gaa frem ad denne Vej. I større Lande er der ofret betydelige Summer til dette Djemed, og hvis Danmark skulde anvende Beløb — tilbørlig henset til Landets og Folkemængdens Lidenhed —, der noget nærmede sig dertil, vilde der fremkomme en Begæring om langt større Summer til Bestridelse af Udgifterne ved de Foranstaltninger, der her paataentes, end Tilfældet er i dette Lovforslag. Jeg skal anføre, at man her forlanger 12,000 Kr., som fordeles med 8,000 Kr. for Finansaaret 1897—98 og 4,000 Kr. for det derefter følgende Finansaar. Sammenlignet med de Udgifter, der gaa med til en almindelig Folketælling, kan jeg anføre, at de senere Folketællinger sædvanlig have andraget et Beløb af ca. 30,000 Kr. Jeg skal altsaa meget anbefale at fremme dette Lovforslag og skal yderligere kun anføre, at Tællingen skal omfatte alle selvstændige haandværks- og industridrivende, alle Aktieselskaber og Korporationer og dernæst ogsaa industrielle Virksomheder, der høre under Stat og Kommune. Tællingen vil blive fremmet ved Hjælp af Tællings-skemaer, som skulle godkendes af Industriministeren, og der vil baade ved Forelæggelsen og Udsendelsen af disse Skemaer — Udsendelsen finder Sted gennem Øvrighedene — blive taget det nødvendige Hensyn til, at de Spørgsmaal, der rettes til vedkommende, ikke komme til at være, om jeg saa maa sige, for nærgaaende. Det skal ikke komme til at indbefatte Forretningens Drifts- eller Nettoudbytte, men derimod kun berøre de ydre Forhold med Hensyn til Arbejderne, saaledes med Hensyn til Løn og Alder og Spørgsmaalet om den udbetalte Arbejds løn af Produktionsmængderne og dernæst ogsaa Arbejdsmaskinerne og disses Art og Bestaafenhed. I sidstnævnte Henseende skulde man søge en Medvirkning af Fabrikinspektøren. Det, som egentlig nødvendiggør denne Lov og gør det ønskeligt, at man faar et saadant Lovforslag sat igennem og ikke holder sig kun til den nuværende Udgang til almindelige Folketællinger,